

**Till: Miljö- och energidepartementet
Energienheten**

m.registrator@regeringskansliet.se,
m.remisser-energi@regeringskansliet.se

**Remissvar avseende remiss M2016/02401/Ee, gällande
Energimyndighetens Förslag till strategi för ökad användning av
solel (ET 2016:16)**

Solar Region Skåne – en ideell förening för skånsk solenergi

Solar Region Skåne är en ideell förening som arbetar för att främja solenergi i Skåne. Föreningen bildades 2007 och bland medlemmarna finns kommuner, fastighetsägare, återförsäljare och installatörer av solenergi, konsulter, och andra solenergiintresserade organisationer, företag och privatpersoner. Mer information finns på www.solarregion.se.

Solar Region Skånes synpunkter på förslaget i korthet:

- Det är bra med en ambitiös målbild och ett helhetstänk för ökad användning av solet.
- Stöd till kostnader och stöd till intäkter är inte utbytbara.
- Skattereduktionen bör vara garanterad i 20 år.
- Väntetiderna för investeringsstödet bör kortas. Solar Region Skåne föreslår:
 - Snabbare länsvis fördelning av stödpengarna.
 - Möjlighet att få snabbt (förhands-)besked om investeringsstödet.
- Det bör förtydligas vad som gäller för privatpersoner som har ansökt om investeringsstödet.
- Förslag om solROT är positivt och bör gälla även nybyggda villor och solfångare.
- Det bör (fortsatt) finnas något stöd som sänker investeringskostnaden för alla målgrupper, antingen investeringsstödet eller solROT.
- Det bör införas förenklingar i elcertifikatssystemet så att små prosumenter kan ta del av stödet.
- Förslaget om att energiskatt på egenanvänd solet ska gälla per anläggning istället för per anläggningsägare är mycket bra.
- Kravet på att vara nettokonsument på årsbasis för att slippa avgift för inmatningsabonnemang bör tas bort.
- Befintliga solkartor bör utvärderas.
- Det är viktigt att solenergin integreras i den bebyggda miljön på bästa möjliga sätt. Dessutom bör solenergi stimuleras i nya byggnader.
- Effekter i elnätet av en ökad andel solenergi bör utredas vidare.
- Förslaget om statistik är bra och Solar Region Skåne delar gärna med sig av erfarenheter ifrån arbetet med regional solcellsstatistik i Skåne.

Ambitiös målbild och helhetsgrepp om styrmedel

Energimyndigheten tar ett helhetsgrepp på de styrmedel samt regler och villkor som behövs för en fortsatt stark utbyggnad av solceller. Målbilden är ambitiös och den åtföljs av en grov tidplan med faser för utbyggnaden. Detta skapar en tydligare bild av en tänkbar utveckling av solceller i energisystemet.

Solar Region Skåne anser att det är bra att det nu finns ett förslag på en långsiktig målbild för ökad användning av el från solceller.

Stöd till kostnader och stöd till intäkter är inte utbytbara

Energimyndigheten föreslår en del ändringar i befintliga styrmedel och även nya styrmedel som tillsammans syftar till att ge goda villkor för solceller. Ett sådant helhetsgrepp är lovvärt men det får inte innebära att man blandar ihop begreppen, vilket förekommer till viss del i Energimyndighetens strategi.

Det finns i dagsläget två stöd som rör kostnaden för solceller:

- Investeringsstödet för solceller
- ROT-avdraget

Och det finns två stöd som rör intäkterna från solceller:

- Skattereduktionen för överskottsel
- Elcertifikat

Stöden som rör kostnaden och stöden för intäkterna beskrivs i strategin som om de vore utbytbara. Detta märks genom att EM resonerar om att ett slopat investeringsstöd för villaägare delvis redan kompenseras genom att skattereduktionen för överskottsel har införts. Ett annat exempel är resonemanget om att en försämring i villkoren för elcertifikatssystemet för små aktörer kompenseras genom förslaget om införandet av solROT.

Kostnaden för en solcellsanläggning är i praktiken en engångskostnad eftersom drift- och underhållskostnader i princip är obefintliga. Intäkterna från en solcellsanläggning är däremot utspridda över en mycket lång tidsperiod (20–30 år). Därför finns det avgörande skillnader mellan stöden. Stöden som rör kostnader är engångsstöd som ger en tydlig och förutsägbar påverkan på den långsiktiga lönsamheten. Stöden som rör intäkterna skall tillfalla solcellsägaren kontinuerligt under solcellsanläggningens livstid. I dagsläget saknas dock garantier för långsiktigheten i skattereduktionen som är det viktigaste stödet rörande intäkterna från solceller. Både stöd för kostnader och intäkter påverkar investeringskalkylen för solceller. Det saknas en tydlighet i vilka kombinationsalternativ som Energimyndigheten föreslår ska gälla samt uppvisande av konsekvenser i de olika målgruppernas investeringskalkyler och utfall som de olika stöd- och styrmedelsförslagen innebär.

Solar Region Skåne anser att stöd till kostnader och intäkter inte är utbytbara eftersom de ger olika påverkan på investeringar i solceller.

Garanterad långsiktighet behövs för skattereduktionen

För att ge tydliga förutsättningar för en investering i solceller måste det vara tydligt hur länge en solcellsägare kan räkna med att få skattereduktionen. I elcertifikatssystemet finns en inbyggd förutsägbarhet genom att tilldelning av elcertifikat garanteras i 15 år. För skattereduktionen finns dock ingen sådan garanti vilket är en allvarlig brist som riskerar att bli mycket problematisk. Risken är tvådelad: dels är risken att aktörer avstår från att investera på grund av osäkerheten i skattereduktionens långsiktighet, och dels riskerar aktörer som investerar i tron att skattereduktionen ska finnas långsiktigt drabbas av försämrad eller utebliven lönsamhet för sin solcellsanläggning om skattereduktionen försämras eller slopas.

Energimyndigheten resonerar klarsynt om problemet med otydligheten i långsiktighet för skattereduktionen i underlagsrapporten från mars 2016, med hänvisning till retroaktiv justering (försämring) av styrmedel för solenergi som förekommit i andra länder såsom Italien och Spanien, samt risken för uteblivna investeringar. Energimyndigheten föreslår i delredovisningen vidare utredning av frågan. I det slutliga förslaget till strategi behandlas inte riskerna med bristande långsiktighet i skattereduktion. Istället finns under avsnitt 5.2.2 *Långsiktighet i styrmedel*, en beskrivning av att styrmedelnivåer ska sänkas i takt med att installationskostnaderna sjunker i framtiden. Den typen av retroaktiva justeringar av skattereduktionen kommer att drabba tidiga investerare genom försämrad eller utebliven lönsamhet. De som vågat ta risken med att investera tidigt i förnybar energi borde belönas och inte straffas. Det finns lärdomar att dra från utbyggnaden av vindkraft där många aktörer som investerade tidigt nu dras med svag eller utebliven lönsamhet när priserna på el och elcertifikat har sjunkit. Detta har i debatten ofta betraktats som en oundviklig baksida av spelets regler, eftersom priset på el och elcertifikat bestäms av marknaden, men det har likväl bidragit till att föregångarna på vindkraftsområdet har straffats och inte belönats. Nu finns chansen att lära sig av (nutids-)historien och skapa långsiktigt goda villkor för de som är tidiga med att investera i solceller.

Solar Region Skåne föreslår att långsiktighet och framtida nivåer av skattereduktionen tydliggörs. Långsiktigheten bör vara garanterad för varje solcellsägare i åtminstone 20 år från att anläggningen driftsatts, eftersom solceller har lång ekonomisk och teknisk livslängd. Om kostnaderna för solcellsanläggningar sjunker i framtiden kan skattereduktionen sänkas för de nya investerare som tillkommer på marknaden, men den bör inte sänkas för de som redan investerat. Nivån på skattereduktionen bör hållas på en nivå som till största delen kompenserar för skillnaden mellan värdet av såld överskottsel och värdet av egenkonsumerad el (den rörliga kostnaden för köpt el).

Köerna till investeringsstödet bör kortas genom snabbare länsvis tilldelning av medel och förhandsbesked

Investeringsstödet har i nuläget alltför långa väntetider för de sökande vilket är problematiskt, men med utökade anslag är det tydligt att pengarna kommer att räcka till fler och förhoppningen är att köerna kan kortas under den närmaste tiden. Men, så länge det sammanlagda värdet av ansökningarna i kön överstiger värdet av årets fördelade medel i det län där ansökan sker, kommer beslut om utbetalning inte att kunna ske förrän tidigast nästkommande år och detta

gäller oavsett om kön består av många små ansökningar eller få stora. Länsstyrelserna kan inte besluta om utbetalning för fler ärenden än vad det finns tilldelade pengar till för under aktuellt år, och det vore därför värt att utreda möjligheten till att fördela stödpengarna till länen i snabbare takt än i nuläget. Län som då har beviljat ansökningar tills att de tilldelade stödpengarna för året har tagit slut skulle i ett sådant läge kunna börja bevilja ansökningar med nästa års stödpengar. På så sätt skulle hela investeringsstödet ramanslag användas snabbare och därmed också ta slut tidigare, men det är viktigare att stödet inte bromsar utbyggnadstakten än att det finns kvar för en lång tid.

Osäkerheten om huruvida stöd kan beviljas är sannolikt mer negativt för investerare än väntetiden på själva utbetalningen, och därför bör stödet reformeras så att det blir möjligt att få snabbare beslut, även om väntetiden för utbetalning är lång. Ett tydligt förhandsbesked skulle göra det möjligt för många privatpersoner att genomföra den planerade investeringen snabbare. Med dessa åtgärder för att förkorta väntetiderna behöver inte privatpersoner fasa ut ur investeringsstödet.

Energimyndighetens förslag gör det också extra viktigt med tydlig information om vad som gäller för de som har en inskickad ansökan om huruvida de "behåller sin plats i kön". Ett tydligt förslag till övergångsregler saknas i Energimyndighetens strategi. Detta leder till osäkerhet på marknaden vilket inte gynnar utbyggnaden av solceller i nuläget.

Solar Region Skåne delar Energimyndighetens bedömning om att det är problematiskt med de långa väntetiderna på investeringsstödet. Möjligheterna att den länsvisa fördelningen av stödet kan ske snabbare, eller andra åtgärder som kan förkorta väntetiderna bör utredas istället för att fasa ut privatpersoner. Solar Region Skåne anser att investeringsstödet bör reformeras så att den sökande snabbt får ett förhandsbesked om att ansökan uppfyller villkoren för att beviljas stöd, tillsammans med en prognos om under vilken period som utbetalning är möjlig. Solar Region Skåne anser också att det är viktigt att vara tydlig med vad som gäller för de som har ansökt om stöd.

SolROT är positivt och bör gälla även nybyggda villor och solfångare

Att införa ett höjt ROT-avdrag särskilt för solceller vore positivt för många villaägare. SolROT skulle innebära ett stöd på 15 % av investeringskostnaden vilket vore i närheten av nivån i investeringsstödet för solceller, som i nuläget är 20 %. En stor fördel med SolROT vore att det är enkelt och snabbt för villaägaren. I dagsläget är det inte tillåtet att ta del av både ROT-avdrag och investeringsstödet, men det förekommer ändå att båda stöden söks och att ROT-avdraget återbetalas när investeringsstöd har beviljats. Detta förfarande är onödigt krångligt både för den sökande och för handläggande myndigheter.

Det vanliga ROT-avdraget gäller inte för hus som är yngre än fem år, och det framgår inte av förslaget om andra villkor kommer gälla för SolROT. Nybyggda villor är en underutnyttjad marknad med stora möjligheter till genomtänkt takintegrering och design av solcellsanläggningar, som riskerar att bli utan stöd som sänker kostnaden för solceller.

Solfångare som producerar värme för uppvärmning och tappvarmvatten är en teknik som under senare år hamnat i skuggan av solcellerna, bildligt talat. Solfångare ger förnybar uppvärmningsenergi och är fortfarande en relevant och väl fungerande teknik som passar i många sammanhang, särskilt i bostadshus utanför fjärrvärmeområden. Energimyndigheten nämner att solROT skulle kunna utökas till att gälla energieffektiviseringsåtgärder, vilket är lovvärt men förmodligen svårt att tydligt definiera. Att utöka solROT till att gälla även solfångare skulle dock vara en relativt enkel utökning av stödets villkor, som skulle kunna gynna förnybar energiteknik med svag marknadstillväxt.

Solar Region Skåne anser att solROT är positivt och bör gälla även för nybyggda villor. Ett alternativ är att villaägare med nybyggda hus som inte kan använda ROT-avdraget eller solROT fortsatt ska kunna söka investeringsstödet. Solar Region Skåne anser också att solROT även bör omfatta solfångaranläggningar.

Investeringsstödet och solROT hänger tätt ihop

Energimyndigheten beskriver förslagen om solROT och slopat investeringsstöd för villor som två separata förslag men det framgår också att de hänger tätt ihop. SolROT syftar till att kompensera för det slopade investeringsstödet för villor. Villaägare är en stor och viktig målgrupp för utbyggnaden av solceller och det är därför viktigt något stöden som avser kostnaderna för solceller finns (kvar) under de närmaste åren. Den sämsta utgången för lönsamheten för villa-anläggningar vore att solROT inte realiserats samtidigt som investeringsstödet för privatpersoner slopas. I strategin framgår inte tydligt ifall Energimyndigheten anser att ett sådant utfall vore acceptabelt. Övergångsbestämmelser för ett slopande av investeringsstödet och införande av solROT saknas.

Solar Region Skåne anser att det fortsatt bör finnas stöd som sänker investeringskostnaden för alla grupper av aktörer (privatpersoner, företag, lantbruk, bostadsrättsföreningar, offentlig sektor osv). Om solROT realiserats så kan också förslaget om utfasning av privatpersoner från investeringsstödet genomföras utan större negativa konsekvenser. Det är inte nödvändigt att både solROT och investeringsstödet är tillgängligt för privatpersoner.

Ändringar i elcertifikatssystemet

Små elproduktionsanläggningar är missgynnade i elcertifikatssystemet, genom särskilda krav på mätning och krånglig administration, och det är bra att detta förhållande uppmärksammas. En tänkbar lösning på problemet vore att slopa kravet på automatisk rapportering av elproduktionen för mikroproducenter och att förenkla försäljning av enstaka elcertifikat. Denna typ av förenklingar för mindre anläggningar diskuteras inte i Energimyndighetens strategi. Istället föreslås att de små anläggningarna utestängs från elcertifikatssystemet.

Att kompensera de små solcellsägarna genom att höja nivån i skattereduktionen är en till synes enkel och adekvat lösning. Som beskrivits tidigare finns dock risker med skattereduktions osäkra framtid på längre sikt. Innebörden för den enskilda investeraren är att man går från elcertifikatgaranti på 15 år med variabelt elcertifikatpris till en effektivare och säkrare lösning med skattereduktion som är osäker på lång sikt. Risken ökar för den enskilda investeraren enligt

förslaget. Dessutom finns en viss risk med att en höjd nivå på skattereduktion kan leda till snedvridna incitament för dimensioneringen solcellsanläggningar där det i vissa fall kan bli lönsamt att optimera för en stor andel överskottsproduktion. Syftet med skattereduktion är att utjämna skillnaden mellan köp- och säljpris för en prosument av solel på så sätt att det inte spelar någon större roll om den solel som produceras i stunden används i det egna huset eller om elen "säljs till elnätet". Ett incitament som styr mot en alltför hög andel överskottsproduktion kan vara problematiskt, och det är möjligt att en alltför hög nivå på skattereduktionen skulle vara ett sådant incitament.

För solcellsägare under den föreslagna storleksgränsen med hög andel egenkonsumtion skulle förslaget innebära en tydlig försämring, eftersom skattereduktion kräver försäljning av överskottsel. Dessa aktörer kan idag få elcertifikat för egenkonsumerad el genom att installera en särskild mätare, men om reglerna ändras går man miste om denna intäkt utan att kompenseras.

Solar Region Skåne anser att den bästa lösningen vore att underlätta för små solcellsägare att delta i elcertifikatssystemet genom regelförenklingar. Om Energimyndighetens förslag realiserar så är kompensationen som föreslås ekonomiskt rimlig för de flesta aktörer, men man bör beakta den inbyggda osäkerheten som finns i skattereduktionen, samt hur en höjd nivå på skattereduktionen påverkar incitamenten för dimensionering av solcellsanläggningar.

Klockrent om energiskatt på egenanvänd solel

Solar Region Skåne anser att förslaget om att effektgränsen (255 kW) för undantag från energiskatt på egenanvänd solel ska gälla per anläggning eller anslutningspunkt istället för per anläggningsägare (juridisk person) är mycket bra.

Kravet på att vara nettokonsument bör tas bort

Energimyndigheten föreslår att gränsvärdet för när elnätsföretaget får ta betalt för inmatningsabonnemang höjs till 100 ampere.

Solar Region Skåne anser att Energimyndighetens förslag om ändring av ellagen är bra men att det bör kompletteras så att kravet på att vara nettokonsument på årsbasis tas bort.

Solkartor bör utvärderas

Kartor som visar potentialen för solenergi finns redan för ett antal tätorter och kommuner och det bör utredas hur solkartorna hittills har påverkat marknaden och i vilken mån de varit en kostnadseffektiv stimulans.

Syfte och möjliga användningsområden av solkartor på nationell nivå bör utredas vidare. Potentiella användare är myndigheter och beslutsfattare på riksdags-, regional- och kommunal nivå. Det är också troligt att elnätsföretagen har behov av solkartunderlag för sina nätområden.

Solar Region Skåne anser att befintliga solkartor bör utvärderas.

Solenergin kan integreras i den bebyggda miljön

Solar Region Skåne deltar i projektet Sol i Syd (www.solisyd.se) där det genomförts en översyn av kommunernas hantering av bygglov för solenergi i Skåne och Blekinge. Cirka hälften av kommunerna har antagit riktlinjer för bygglov för solenergi där de flesta innehåller lättnader i kraven på bygglov för solenergi. Samtidigt förekommer det också vissa motsättningar på området. Det är till exempel mycket svårt att få bygglov för att bygga solenergi på taken i många delar av centrala Malmö, och situationen är säkerligen liknande i många andra svenska städer. Bevarandebeståndet står i konflikt med solenergin och det gäller att finna lösningar som tar hänsyn till flera aspekter. På lång sikt gynnas inte solenergin av installationer som "förfular" bebyggelsen.

Det finns alltså ett behov av att hitta lösningar där solceller kan installeras på ett sätt som tar tillräcklig hänsyn till den bebyggda miljöns kulturhistoriska och estetiska värden. För att komma framåt i denna fråga behövs förmodligen både dialog mellan berörda parter; (fastighetsägare, kommunernas bygglovsavdelningar, stadsarkitekter och solcellsleverantörer) samt ny teknik såsom solceller i andra kulörer och montagelösningar för diskret takintegration.

I Energimyndighetens förslag saknas tyvärr åtgärder för att stimulera användningen av solenergi i nybyggnation.

Solar Region Skåne anser att det är viktigt att arbeta vidare med hur solenergin kan integreras i den bebyggda miljön på bästa möjliga sätt. God arkitektur och smarta designlösningar bör vara en del av vägen framåt, samt dialog mellan marknadens parter och berörda myndigheter. Solar Region Skåne föreslår också en översyn av byggreglerna i syfte att identifiera möjligheter att stimulera användningen av solenergi i nya byggnader.

Effekter i elnätet av en stor utbyggnad av solceller

Solar Region Skåne instämmer i att systemeffekterna i lokalnät, regionnät och stamnät bör utredas vidare enligt förslaget i Effekter i elsystemet från en ökad andel solel (ER 2016:22). Vidare bör det utredas om utvecklingen av solelproduktionen lokalt producerar ett överskott som innebär behov av att mata upp effekt via gränspunkterna från lokalnät till regionnät. Effekterna på elkvalitet samt frågor kring reglering och ansvar mellan nätägare bör utredas vidare. Dessa utredningsuppdrag bör göras i samarbete med Svenska Kraftnät samt Energimarknadsinspektionen på de respektive områden som de har ansvar för. Utvecklingen av solceller, batterier, och/eller elbilar i hemmet bör då också beaktas i term av efterfrågefleksibilitet m.m.

Statistik är viktigt för uppföljning

Solar Region Skåne anser att Energimyndighetens förslag om statistikhanteringen är bra. Solar Region Skåne delar gärna med sig av erfarenheterna från arbetet den regionala solelstatistik som förts över alla elnätsalutna solcellsanläggningar per kommun i Skåne sedan 2012.